

Inspektion af statsfængslet i Vridsløselille

Efter en inspektion i statsfængslet i Vridsløselille fremsatte jeg i en redegørelse til justitsministeriet, direktoratet for kriminalforsorgen, nogle kritiske bemærkninger om forskellige forhold.

FOB nr. 80.215

Inspektionen gav endvidere anledning til, at jeg rettede forskellige henstillinger til direktoratet.

(J. nr. 1980-863-615).

Efter et besøg den 6. og 7. august 1980 i statsfængslet i Vridsløselille skrev jeg den 5. november 1980 således til justitsministeriet, direktoratet for kriminalforsorgen:

»...

I. Bygningsmæssige forhold.

Statsfængslet, der blev taget i brug i 1850'erne, er et stjernebygget fængsel med de 4 fløje A, B, C og D udgående fra »centralen«.

Stjernefængslet har i princippet i alt 12 afdelinger, idet der i hver af de 4 fløje er 3 etager. Hertil kommer afd. J i fængslets forbygning (østre fløj).

Ved ombygningsarbejder er der i A-fløjen (for flere år siden) og i B-fløjen (for ret kort tid siden) etableret etageadskillelse, således at hver af de i alt 6 afdelinger i de 2 fløje fremtræder som adskilte enheder. I C- og D-fløjen er der (endnu) ikke etableret etageadskillelse, og så vidt jeg ved heller ikke aktuelle planer herom. Disse afdelinger fremtræder altså i »traditionel arresthusstil« med panoptiske korridorer - ligesom tilfældet er for nordafsnittet og sydafsnittet i statsfængslet i Nyborg.

Boforholdene illustreres dog ikke på dækkende måde af det ovenfor anførte. Forholdet er nemlig det, at kun A- og Bfløjene samt 1. og 2. etage (afdelingerne C1 og C2) i C-fløjen benyttes som boafdelinger. Afdeling C3 er lukket, og D-fløjen bruges til andre formål, jfr. nedenfor.

Afdeling J er under ombygning, bl. a. med henblik på en mindre udvidelse; afdelingen agtes anvendt som frigangsafdeling.

Statsfængslets værksteder er spredt over statsfængslets terræn inden for murene: Skrædderi, sadelmageri, lager, svejsecentral, smedie, pladeværksted, børstenbinderi og malerværksted samt blindskrifts- og småfagsværksteder (i afdeling D2). Så vidt jeg forstod, var kun én indsat beskæftiget uden for murene (i gartneriet).

Skoleafsnit (med bibliotek) er indrettet (for ganske få år siden) i det gamle kirkerum (i administrationsbygningen - og med tilknytning til »centrallen«).

Fritidslokalerne ligger spredt på en utilfredsstillende måde: Afdeling DI rummer en række hobbymuligheder. Der er et særligt hobbyværksted i den østre fløj af fængslets forbygning. I forbindelse hermed er der gymnastiksal. Der er nu en ny særskilt kirkebygning, fritliggende på terrænet og velegnet også til andre formål end gudstjeneste.

Spørgsmålet om, hvorledes de bygningsmæssige forhold generelt bør bedømmes, beror naturligvis ganske på, hvilket udgangspunkt der vælges.

På den ene side kan det efter min mening med rimelighed hævdes, at statsfængslet med sin helt forældede bygningsmæssige struktur fra 1850'erne ligger så langt fra nutidige forestillinger om, hvad såvel humane som behandlingsmæssige hensyn kræver med hensyn til indsattes boforhold, at dets fortsatte anvendelse må give anledning til væsentlige betænkeligheder. Foretages der ikke radikale ombygninger, som i realiteten nærmer sig nybyggeri, kan der næppe røres ved den »knugende« atmosfære, som nødvendigvis knytter sig til den gammeldags fængselsbyggestil med dens kolosagtige struktur, ved den alt for ringe cellestørrelse (cellerne i fløjene A, B, C og D er 2,18 x 3,74 m) og de forholdsvis små vinduer (0,93 x 1,05 m i fløjene) med traditionelt armatur.

Tages der derimod udgangspunkt i den betragtning - og det er vel, hvad direktoratet har ment at måtte gøre - at statsfængslets anvendelse ikke lader sig overflødiggøre inden for den nærmere fremtid, hverken ved en begrænsning i den samlede anvendelse af frihedsstraf eller ved nye anlægsarbejder, må det efter min mening samtidig erkendes, at der, ikke mindst i de seneste år, er gennemført meget væsentlige forbedringer i statsfængslet, som i flere henseender har gjort forholdene nogenlunde tålelige. Der er navnlig grund til at pege på de overordentlig store forbedringer, der ligger i, at der nu også i afdeling B (ligesom tidligere i A) er gennemført etageadskillelse, at belægget er nedsat, således at anvendelse af de klart utilfredsstillende C- og D-fløje er henholdsvis begrænset og ophævet, at der i det tidligere alt for store - og for så vidt overflødige - kirkerum er skabt et tilfredsstillende skoleafsnit, samtidig med at der er

bygget en velindrettet særskilt kirke på terrænet, og at der nu sker en ombygning af J, hvor der skabes forholdsvis gode boforhold. - Hertil kommer, at fængslet gennemgående har ret tilfredsstillende værkstedsforhold.

1. Boafdelingerne (der er i anvendelse).

Vedligeholdelsestilstanden er ret varierende, men må i hvert fald for visse deles vedkommende - navnlig for temmelig mange cellers vedkommende - karakteriseres som klart utilfredsstillende (navnlig manglende maling). Det samme gælder i øvrigt for »centralen«.

Flere afdelinger har utilfredsstillende belysningsforhold; dette gælder således afdelingerne A1 og A2.

Nogle afdelinger (B 1-3) har to fællesopholdsstuer, nemlig dels en »niche-stue« midt for gangen, dels et fælleslokale for enden af afdelingen, medens andre (A2-3 og C 1-2) kun har ét fælleslokale.

Om nogle af fælleslokalerne gælder, at deres møblering er helt utilstrækkelig; eksempelvis skal jeg nævne: I afdeling A2's nichestue er møblementet stort set begrænset til 5 (forskellige) stole af ret tarvelig kvalitet. Afdeling A3's nichestue er lidt, men ikke væsentligt bedre møbleret. Afdeling B3's »endestue« har stort set intet møblement, og afdeling B2's opholdsstue er også klart utilstrækkeligt møbleret.

Jeg finder at burde henstille til direktoratet, at der søges tilvejebragt mulighed for bedre vedligeholdelse og møblering af boafdelingerne.

2. Værkstederne.

Værkstederne var efter mit skøn gennemgående af en ret tilfredsstillende standard, og jeg finder kun anledning til at gøre bemærkning om svejsecentralen.

Det er klart, at forholdene i dette værksted må vurderes under hensyn til arten af det arbejde, der skal udføres.

I tilslutning til den drøftelse, som fandt sted ved mit besøgs afslutning (i samarbejdsudvalget), finder jeg også anledning til at understrege, at jeg ikke har nogen som helst grund til at betvivle, at der i det pågældende værksted er gode relationer mellem værkfører og indsatte, og at der for så vidt hersker et godt arbejdsmiljø.

Jeg må imidlertid karakterisere de fysiske rammer, således som de var ved mit besøg, som klart utilfredsstillende. Der var knuste ruder og ikke nogen rimelig orden - heller ikke i lagerafsnittet, og det lokale (beliggende bagest), der anvendes som kaffestue for de indsatte i deres hvilepauser,

er af en sådan karakter, at det må forekomme åbenbart, at det ikke bør anvendes til sit formål (på tidspunktet for mit besøg havde de 7 indsatte, der havde arbejde på værkstedet, alle ophold i dette lokale).

Jeg må henstille, at der snarest gennemføres foranstaltninger med henblik på, at der kan tilvejebringes ordnede forhold i dette værksted.

Jeg er opmærksom på, at værkstedet tidligere har været besigtiget af arbejdstilsynet (vistnok for et par år siden) bl. a. med henblik på nogle - så vidt jeg forstår - nu ordnede ventilationsforhold. Jeg henstiller til overvejelse, at værkstedet på ny besigtiges af arbejdstilsynet med henblik på en bredere vurdering af, hvilke krav der - ud fra arbejdsmiljømæssige synspunkter - bør stilles til værkstedet.

3. Fritidslokaler.

Jeg har allerede ovenfor ... omtalt statsfængslets fritidslokaler, som ligger spredt på en utilfredsstillende måde, og som til dels må forekomme mindre egnede til formålet; jeg sigter herved navnlig til den hobbyvirksomhed, der er henvist til cellerne i afdeling D 1.

Jeg går ud fra, at direktoratet er enig i, at en tilvejebringelse af hensigtsmæssige fritidslokaliteter (måske et fritidscenter) bør indgå med en rimelig prioritering i direktoratets planlægningsarbejde vedrørende bygningsmæssige foranstaltninger.

Jeg skal - omend meget specielt - pege på, at vedligeholdelsestilstanden i gymnastiksalens forrum er helt utilfredsstillende. Jeg går ud fra, at der her er tale om et meget begrænset vedligeholdelsesarbejde, som hurtigt lader sig gennemføre uden væsentlige omkostninger.

II. De indsattes forhold i øvrigt.

1. Afdeling B3 (for stofmisbrugere).

Efter de oplysninger, jeg fik ved besøget, må jeg gå ud fra, at denne afdeling virker forholdsvis tilfredsstillende i forhold til *sit primære formål*, nemlig dels at placere de mest belastede stofmisbrugere i en afdeling med begrænsede indsmuglingsmuligheder, dels at aflaste klimaet i de øvrige afdelinger ved at befri disse afdelinger for de problemer, disse stofmisbrugere gav (ville give) anledning til dér.

Såvel statsfængslets ledelse som de indsattes talsmænd gav imidlertid udtryk for, at ordningen ikke i øvrigt kan virke tilfredsstillende, medmindre der - hvilket jeg forstår må kræve direktoratets medvirken - bliver udarbejdet et program for et behandlingsarbejde for stofmisbrugerne i den pågældende afdeling og tilvejebragt de fornødne ressourcer til dette ar-

bejde; mere specielt nævntes, at afdelingen manglede sygeplejerskeassistance.

Jeg går ud fra, at såvel statsfængslet som direktoratet er indstillet på at søge dette spørgsmål behandlet hurtigt, og jeg udbeder mig underretning om, hvad der videre sker med hensyn til spørgsmålet.

Under mit møde med talsmændene gav disse udtryk for, at der efter de oplysninger, der forelå for dem, var sket det uheldige, at et betragteligt antal indsatte var overført til afdeling B3 fra andre statsfængsler, og at afdelingen for så vidt ikke fik mulighed for at virke som en aflastning af de øvrige afdelinger i statsfængslet i Vridsløselille. Jeg forelagde disse oplysninger for statsfængslets ledelse og må herefter gå ud fra, at talsmændenes opfattelse beror på en misforståelse. Fængselsinspektøren oplyste, at der vel til afdeling B3 var overført indsatte fra andre statsfængsler, men det havde i alle tilfælde drejet sig om indsatte, som efter de almindelige retningslinjer for indsattes fordeling mellem statsfængslerne, jfr. det ovenfor ... omtalte cirkulære af 2. januar 1979, burde placeres i statsfængslet i Vridsløselille. Jeg foretager derfor ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

2. Modtagelsesproceduren.

Under mit besøg i modtagelsesafdelingen (C2), hvor der er plads til 11 indsatte, drøftede jeg med personalet forholdsvis indgående den modtagelsesprocedure, der blev anvendt. Efter de oplysninger, jeg modtog, må jeg gå ud fra, at de indsatte opholder sig i modtagelsesafdelingen i 10-14 dage, inden de fordeles til de andre afdelinger; når de har opholdt sig i modtagelsesafdelingen i en uge, har de mulighed for at få arbejde på værksted, men i øvrigt er de i arbejdstiden isoleret på modtagelsesafdelingen. Personalet skønnede, at de samlede aktiviteter i forhold til den enkelte indsatte, der gennemførtes som led i modtagelsesproceduren (orienteringer af forskellig art), næppe sammenlagt tog længere tid, end hvad der svarede til én dag.

Mine drøftelser på afdelingen måtte efterlade det indtryk, at opholdet i modtagelsesafdelingen er en isolationsperiode af 10-14 dages varighed (typisk i forlængelse af en kortere eller længere isolationsperiode i varetægtsfængsel), som ikke fuldt ud udnyttes til relevante modtagelsesforanstaltninger.

På denne baggrund henstiller jeg, at spørgsmålene om modtagelsesprocedure og tilrettelæggelse i øvrigt af opholdet på modtagelsesafdelingen tages op til nærmere overvejelse. Jeg går ud fra, at der herunder kan blive spørgsmål om en udbygning af de aktiviteter, der indgår i modtagelsesproceduren (spørgsmålet om mere omfattende orienteringsvirksom-

hed) - spørgsmål om at afkorte opholdstiden i modtagelsesafdelingen - og spørgsmål om at modificere graden af isolation under opholdet.

3. Sikringscelleophold.

Under mit besøg i afdeling A1 (isolationsafdelingen) besigtigede jeg cellerne 29 og 30. De er kun møbleret med en fastgjort seng.

Disse celler opfylder ikke de krav til cellers udstyr, som er fastsat i direktoratets cirkulære af 3. maj 1977 om udstyr af indsatte opholdsrum m. v. Cellerne er ikke ved direktoratets cirkulærskrivelse af 21. september 1979 godkendt som sikringsceller i henhold til § 31 i bekendtgørelsen af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af frihedsstraf.

Det oplystes under besøget, at de to celler navnlig anvendes til personer, der opfyldte - eller i hvert fald var nær ved at opfylde - betingelserne for sikringscelleanbringelse, jfr. herved den nævnte bestemmelse i bekendtgørelsen af 21. juni 1973 samt direktoratets cirkulære af 15. juli 1974 om anvendelse af sikringscelle.

Anbringelse i de pågældende celler kan ikke betragtes som en anbringelse efter afsnit C i direktoratets cirkulære af 21. september 1976 om visse sikringsmæssige foranstaltninger over for indsatte. Den anbringelse, der er omtalt i det pågældende cirkulærefsnit, er en anbringelse, der sker »i særligt indrettet opholdsrum, der i øvrigt opfylder de almindelige krav med hensyn til indretning og udstyr«; som nævnt opfylder de to celler ikke disse krav.

Jeg må herefter opfatte forholdet således, at de anbringelser, der sker i de to celler, er i strid med de gældende regler.

Jeg skal således henstille til direktoratet - såfremt de to celler fortsat agtes anvendt til ophold for indsatte - at tage stilling til, om de skal anvendes

- a) som almindelige celler,
- b) til anbringelse som omtalt i afsnit C i cirkulæret af 21. september 1976 eller
- c) som sikringsceller.

Jeg skal i tilknytning hertil bemærke følgende:

ad a.

I så fald må cellerne naturligvis indrettes i overensstemmelse med det ovennævnte cirkulære af 3. maj 1977.

ad b.

I så fald kan cellerne udstyres med fast inventar, men dette skal have et sådant omfang og være af en sådan art, at cellerne »i øvrigt opfylder de almindelige krav med hensyn til indretning og udstyr«, jfr. afsnit C i cirkulæret af 21. september 1976.

ad c.

Såfremt de pågældende celler agtes anvendt som sikringsceller, må der først ske en godkendelse fra direktoratets side af deres anvendelse som sikringsceller på grundlag af en nærmere overvejelse af deres indretning, og anvendelsen må derefter ske under iagttagelse af § 31 i bekendtgørelsen af 21. juni 1973 og cirkulæret af 15. juli 1974, således at den deri fastsatte procedure, herunder indberetning til direktoratet (cirkulærets § 8), følges.

4. Særlige problemer vedrørende udenlandske indsatte.

Både ved samtale med talsmændene, herunder de udenlandske indsat-tes særlige talsmand, og ved samtaler med enkelte indsatte udlændinge fremkom der tilkendegivelser om, at de indsatte udlændinge, som skal udvises, eller for hvis vedkommende der endnu ikke foreligger afgørelse af udvisningsspørgsmålet, blev diskrimineret.

Det blev navnlig anført, at de udenlandske indsatte blev diskrimineret i følgende henseender:

- a) Visse forhold fra udenlandske indsattes side, f. eks. forhold, der be-
tragtes som slagsmål eller som arbejdsvægring, giver lettere anledning til
anbringelse i enrum end tilsvarende forhold fra danske indsattes side.
- b) Der gives kun i meget begrænset omfang tilbud om undervisning til de
udenlandske indsatte.
- c) Udlændinge får i meget begrænset omfang tilladelse til udgang. I for-
bindelse hermed fremhævedes, at udlændinge, der havde en udvis-
ningssag løbende, som regel ikke kunne forvente udgang, før udvis-
ningssagen var afgjort (med det resultat, at udvisning ikke skulle ske), og
at afgørelse vedrørende udvisningsspørgsmålet faldt på et for sent tids-
punkt under udståelsen af straffen.

ad a.

Jeg blev ikke gjort bekendt med konkrete forhold til illustration af dette
problem. Der blev under samtalen med talsmændene givet udtryk for, at
der formentlig var tale om et kommunikationsproblem, baseret på sprog-
vanskelighederne.

Jeg finder ikke på det foreliggende grundlag at kunne gøre andet vedrørende dette spørgsmål end at gøre statsfængslet opmærksom på, at de udenlandske indsatte ifølge deres talsmand oplever forholdene på den nævnte måde - således at spørgsmålet eventuelt kan bearbejdes nærmere ved drøftelser med de indsatte og personalet.

ad b.

Jeg udbeder mig en udtalelse fra statsfængslet og direktoratet vedrørende dette spørgsmål med en redegørelse for de nuværende undervisningstilbud til de udenlandske indsatte og en vurdering af mulighederne for at forbedre disse.

Jeg henviser i øvrigt til min skrivelse af 3. september 1980 til direktoratet vedrørende en klage fra ..., født den 18. august 1958.

ad c.

Jeg henviser til min skrivelse af 25. september 1980 til direktoratet vedrørende dette spørgsmål.

I anledning af talsmændenes klage over, at afgørelser vedrørende udvisningsspørgsmål (afgørelser om, at udvisning ikke skal ske) træffes så sent, at udgangsmuligheden i vidt omfang bliver udelukket (medens sagen verserer), skal jeg bemærke følgende:

Jeg har i nogle sager (justitsministeriets j.nr. 2. k. 1975-372-363, 2. k. 1976-375-1013 og 2. k. 1977-372-607, jfr. direktoratets j.nr. 4. k. 992-2-13 og mit j.nr. 1977-656-613) givet udtryk for den opfattelse, at sager om udvisning af domfældte i almindelighed bør afgøres så hurtigt som muligt; jeg har herved henvist til den menneskelige belastning, usikkerhed om udvisningsspørgsmålet typisk vil medføre, og til den betydning, afgørelsen af spørgsmålet har for den pågældendes forhold under strafudståelsen, bl. a. vedrørende udgangstilladelse. I tilslutning til min behandling af den sidstnævnte af de tre lige nævnte sager modtog jeg oplysning om direktoratets udsendelse af en cirkulærskrivelse af 3. oktober 1977 om forkyndelse af udvisninger m. v. I denne cirkulærskrivelse anføres bl. a.:

»...

Afgørelse af spørgsmålet om udvisning vil normalt foreligge 1-2 måneder efter afsigelse af endelig dom. Det bemærkes, at tilsynet med udlændinge ikke giver meddelelse i tilfælde, hvor der træffes afgørelse om, at en udlænding ikke skal udvises. Oplysning herom kan fås ved telefonisk henvendelse til tilsynet med udlændinge, telefon (01) 14 1448, lokal 2872 eller 2873.«

Jeg henstiller til statsfængslet og direktoratet (eventuelt også for andre anstalters vedkommende) at undersøge rækkevidden af det omtalte problem og - for så vidt undersøgelsen giver anledning dertil - at tage kontakt med tilsynet med udlændinge og justitsministeriets departement med henblik på en stillingtagen til, hvorvidt der ved ændrede sagsbehandlingsmåder kan ske en begrænsning af det omfang, hvori udvisningssagers behandling (indtil beslutning om, at udvisning ikke skal ske) blokerer for udgangsmuligheder.

Jeg udbeder mig underretning om, hvad der videre sker med hensyn til spørgsmålet.

5. Hjælp til de indsatte og deres familie efter bistandsloven.

Dette spørgsmål drøftedes såvel i mødet med talsmændene som i det afsluttende møde i samarbejdsudvalget.

I socialministeriets cirkulærskrivelse nr. 83 af 8. maj 1978 er der fastsat nærmere retningslinjer for ydelse af hjælp efter bistandsloven til indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

For så vidt angår den indsattes *familie* henvises i dette cirkulære til socialministeriets cirkulære nr. 209 af 3. november 1975 om kontanthjælp efter bistandsloven, punkt 3 (stk. 3), hvorefter der kan ydes hjælp til familien, når en person er afskåret fra sine sædvanlige indtjeningsmuligheder på grund af ophold f. eks. i en kriminalforsorgsinstitution.

For så vidt angår hjælp til den *indsatte selv* er hovedsynspunktet ifølge cirkulærskrivelsen af 8. maj 1978 det, at der kun kan ydes hjælp efter den sociale lovgivning til udgifter, som er af betydning for hans tilværelse efter løsladelsen.

Cirkulærskrivelsen indeholder - i 6 punkter - retningslinjer for hjælp til en indsat.

I relation til drøftelserne under besøget i statsfængslet er der særlig grund til at fremhæve cirkulærskrivelsens *punkt 2*, hvorefter »udgifter til *beklædning*, der som led i den indsattes resocialisering skal benyttes *uden for institutionen*, kan ... afholdes efter bistandsloven«, og *punkt 6*: »Udgifter til *tandbehandling og lignende behandlingsudgifter* samt til *briller og andre hjælpemidler* under ophold i en kriminalforsorgsinstitution og udgifter til *underhold under udgang* kan *ikke* dækkes efter bistandsloven. Såfremt der ydes hjælp efter denne lov til familiens underhold, kan det dog ved hjælpens udmåling tages i betragtning, om den indsatte regelmæssigt aflægger besøg i hjemmet«.

Talsmændene gav specielt udtryk for utilfredshed med det begrænsede omfang, hvori der - også af kriminalforsorgen - kan ydes hjælp til briller og tandbehandling.

Med hensyn til hjælp til briller gælder direktoratets cirkulærskrivelse af 20. juni 1979 om afholdelse af udgifter til anskaffelse af briller til indsatte; cirkulærskrivelsens regel er følgende: »Såfremt institutionens læge ordinerer briller til en indsat, afholder institutionen udgiften til brilleglas i almindelig udførelse. Endvidere ydes et tilskud til brillestel. Tilskuddet svarer til det beløb, der ydes i henhold til sikringsstyrelsens regler om tilskud til betaling af briller til børn under 18 år«.

Med hensyn til hjælp til tandbehandling gælder direktoratets cirkulære af 23. august 1978 om de indsattes adgang til tandbehandling og tandeftersyn. Efter cirkulærets § 2 afholder vedkommende institution udgifterne til akut tandbehandling i det omfang, udgiften ikke afholdes af den offentlige sygesikring. Med hensyn til supplerende tandbehandling gælder efter § 3, at den indsatte selv skal afholde udgiften i det omfang denne ikke dækkes af den offentlige sygesikring. Den indsatte skal dog højst betale $\frac{1}{6}$ af den samlede udgift; den resterende del afholdes af institutionen.

Jeg finder ikke at have tilstrækkeligt grundlag for at kunne foretage videre med hensyn til spørgsmålet om udgiftsdækning vedrørende brilleanskaffelse og tandbehandling.

Med hensyn til spørgsmålet om hjælp efter bistandsloven til den indsatte familie mente de indsattes talsmænd - så vidt jeg forstod på grundlag af oplysninger fra andre indsatte - at nogle sociale udvalg »nedsatte« hjælpen efter bistandsloven til familien under henvisning til, at den indsatte havde forsørgerpligt.

Under en af de samtaler, jeg havde med de indsatte, klagede den indsatte over, at det sociale udvalg i X kommune skulle have truffet en afgørelse i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

Jeg har været i kontakt med X kommune om denne sag, som efter det oplyste kan ventes påanket til amtsankenævnet og eventuelt til den sociale ankestyrelse. Jeg vil følge denne sag nærmere og undersøge tilsvarende sager, hvori der måtte blive indgivet klage til mig.

Under drøftelsen ved det afsluttende møde i samarbejdsudvalget oplyste forsorgslederen, at han havde erfaring for, at bistandskontorer var meget tilbageholdende med hensyn til at yde hjælpen efter slutningsbestemmelsen i punkt 6 i cirkulærskrivelsen af 8. maj 1978, hvorefter der ved

udmåling af hjælpen til familien kan tages hensyn til, at familien regelmæssigt har besøg af den indsatte (på udgang).

Såfremt jeg modtager konkrete klager over afgørelser (fra den sociale ankestyrelse) vedrørende dette spørgsmål, vil jeg naturligvis undersøge disse klager nærmere.

Forsorgslederen oplyste, at der til den sociale ankestyrelse var påanket nogle sager, hvori Y kommune havde afslået at yde hjælp til beklædning til brug under udgang, jfr. punkt 2 i cirkulærskrivelsen af 8. maj 1978. Jeg har modtaget aktmateriale vedrørende to sådanne sager, som jeg vil følge nærmere.

...

Jeg udbeder mig underretning om, hvad mine ovenfor omtalte henstillinger giver anledning til.

Jeg vil gøre folketingets retsudvalg bekendt med denne skrivelse.

...«

Om de enkelte punkter i min foranstående redegørelse har statsfængslet i Vridsløselille og direktoratet for kriminalforsorgen anført følgende:

Ad I. Bygningsmæssige forhold.

Statsfængslet har i skrivelse af 11. december 1980 til direktoratet anført:

»a. Etageadskillelse i C og D-fløjen:

Af forslag til finanslov for 1980 fremgår det bl.a., at der under 20.03 Kriminalforsorgens anlægsudgifter på konto nr. 70.04 er opført 500.000 kr. til ombygning af afdeling C, statsfængslet i Vridsløselille. Af oversigt over bygge- og anlægsarbejder i BO-årene ses endvidere, at den anslåede totaludgift er opført med 5 mill. kr. I notat vedrørende CSU møde den 18/1 1980 er det noteret, at en fornyet udsættelse af ombygning af C-fløjen i statsfængslet i Vridsløselille har fundet sted af besparelshensyn.

Spørgsmålet om etageadskillelse i begge fløje har i øvrigt været drøftet med direktoratet for kriminalforsorgen i forskellige sammenhænge, senest ved mødet den 5/12 1980 om konsekvenser i forbindelse med »pakkeløsningen«.

Endelig bemærkes, at forslag til etageadskillelser i de to fløje er medtaget på anstaltens langsigtede bygningsplaner pr. 1/1 1980 under pkt. 3.

b. Cellestørrelser:

Med udgangspunkt i angivne målstørrelser for celler og vinduer i alle 4 fløje skønner ombudsmanden, at cellestørrelsen er for ringe, og at vinduerne er forholdsvis små.

Om disse størrelsesforhold skal følgende oplyses:

Celler i stueetagen 3,5 x 2,2 mt	7,70 m ²
Celler på 1. og 2. etage 3,75 x 2,18 mt	8,18 m ²

Cellevinduer 0,93 x 1,05 mt 0,98 m²
I bygningsreglement af 1977/4.3.3. stilles følgende krav til beboelsesrum:

Gulvareal mindst 7 m²
Vindueskarmlysningsareal på mindst 10% af rummets gulvareal.«

Direktoratet har i skrivelse af 19. januar 1981 henvist til statsfængslets skrivelse af 11. december 1980 og bemærket:

»For så vidt angår statsfængslets bygningsmæssige forhold generelt set kan oplyses, at en radikal ombygning respektive nybyggeri ikke hidtil har været eller skønnes bevillingsmæssig mulig inden for de kommende år, når henses til andre - efter direktoratets opfattelse - mere presserende bygningsmæssige opgaver inden for kriminalforsorgens institutionsystem sammenholdt med størrelsen af de bevillinger, der har været eller forventes stillet til rådighed. Det er således direktoratets opfattelse, at en forbedring af forholdene må finde sted afsnitsvis i det omfang, der kan tilvejebringes de fornødne bevillinger.

Det tilføjes, at en planlagt ombygning (etablering af etageadskillelse m.v.) af C-fløjen foreløbig har måttet udskydes af besparelsesmæssige grunde. Udgifterne ved arbejdet er nu anslået til ca. 7 mio. kr.

...«

Statsfængslet har i skrivelse af 14. maj 1981 til direktoratet anført:

»I forbindelse med en udvidelse af kapaciteten ved statsfængslet i Vridsløselille er det besluttet at genåbne D-fløjens 2 øverste etager. Samtidig er der bevilget 363.000 kr. til byggearbejder, der bl. a. omfatter etablering af samlingsstuer i begge etager ved sammenlægning af 3 celler, indretning af afdelingskøkkener samt dobbelte postkontorer, ligeledes i begge etager ... Endvidere er det overladt til ingeniør og arkitekt at udarbejde overslag m. v. til etageadskillelse i D-fløjen. Samtidig er det anført at direktoratet er sindet at stille bevilling til rådighed for projektets gennemførelse under visse forudsætninger.

Den del af byggearbejdet, der umiddelbart er godkendt, er påbegyndt den 21/4 1981, hvorved bemærkes, at direktoratet har forudsat, at arbejdet gennemføres med egen arbejdskraft og tilendebringes inden udgangen af 1981.«

Direktoratet har i skrivelse af 16. juni 1981 henvist til statsfængslets skrivelse af 14. maj 1981 og bemærket:

»I forbindelse med udvidelsen af anstaltens kapacitet er der truffet beslutning om etablering af etageadskillelse mellem D-fløjens to øverste etager, der genåbnes.«

Ad I - I. Boafdelinger (der er i anvendelse).

Statsfængslet har i skrivelse af 11. december 1980 til direktoratet anført:

»a. *Vedligeholdelsestilstanden:*

Anstalten kan i det store og hele tilslutte sig ombudsmandens beskrivelse af vedligeholdelsestilstanden, hvis standard navnlig er påvirket af følgende forhold:

1. Utilstrækkelige bevillinger.
2. Indsattes hærværk i forbindelse med strejker
3. Indsattes tilsidesættelse af husordenen.

En ændring af vedligeholdelsestilstanden forudsætter både øgede bevillinger og en styrkelse af antal malerværkmestre fra 1 til 2 eller anvendelse af private håndværkere.

b. Utilfredsstillende belysningsforhold:

Ønsket om en forbedring af el-belysningen i gangafsnittene på A.I og A.II har flere gange været medtaget på anstaltens oversigt over ønsker om bygningsvedligeholdelse. Der har hidtil ikke været økonomiske eller personalemæssige ressourcer til rådighed for formålet.

Forbedring af belysning i fløjene er medtaget som pkt. 8 i anstaltens langsigtede bygningsplaner pr. 1/1 1980.

c. Møblering af fælleslokaler:

I november måned 1980 er niche-stuerne på A.II og A.III forsynet med nyt inventar i samarbejde med talsmændene. Udgiften hertil er afholdt af anstaltens normale bevillinger på konto 20-20 »Møbler og Inventar m.v.« i finansåret 1980.

Efter indstilling herfra af 24/10 1980 har direktoratet ved skrivelse af 17/11 1980 godkendt, at der anskaffes nyt inventar til TV-stuerne i B-fløjen for ialt 30.000 kr. Beløbet skal afholdes af konto 20.90.02 »Ekstraordinære anskaffelser« i finansåret 1980. Dette inventar er under indkøb i forståelse med talsmændene.«

Direktoratet har i skrivelse af 19. januar 1980 anført:

»Der har ikke været mulighed for tildeling af yderligere bevillinger. Det tilføjes, at den bevillingsmasse, der er til rådighed i finansåret 1981, ikke muliggør en ekstraordinær forøgelse af anstaltens rådighedsbevilling til bygningsvedligeholdelse m.v.

For så vidt angår belysningsforholdene på A I og A II har man anmodet anstalten om at give dette arbejde en høj prioritet ved tilrettelæggelsen af de vedligeholdelsesarbejder, der skal udføres i finansåret 1981, og hvortil udgiften afholdes af anstaltens rådighedsbevilling til bygningsvedligeholdelse.

Det bemærkes, at den udvidelse af afsoningsanstaltens cellekapacitet, der er godkendt af finansudvalget den 12. november 1980, ... indebærer en udvidelse af anstaltens kapacitet med 60 pladser. Den bevilling, der er til rådighed for den samlede udvidelse af cellekapaciteten, muliggør udelukkende en begrænset istandsættelse af de afsnit, hvor kapacitetsudvidelsen skal finde sted.«

Statsfængslet har i skrivelse af 14. maj 1981 til direktoratet anført:

»a. Vedligeholdelsestilstanden.

Anstaltens samlede rådighedsbevilling til bygningsvedligeholdelse for 1981 udgør ialt 210.000 kr. ... Beløbet er prioriteret i overensstemmelse med direktoratets cirkulærskrivelse af 20/1 1978 vedrørende vedligeholdelse af de til kriminalforsorgens anstalter hørende bygninger m.v. Herefter må der konstateres en uændret ringe aktivitet i vedligeholdelsesarbejdet for hovedområderne celler, gangafsnit og centralen. Organiseret istandsættelsesarbejde kan ikke iværksættes i belægningsbygninger m.v. i 1981 med udgangspunkt i rådighedsbevillingen og ved anvendelse af egen arbejdskraft, ej heller selv om bevillingsniveau hæves, da begge malerværkmestre er forudsat anvendt i årets sidste halvdel til malerarbejde i D-fløjen.

b. Belysningsforholdene.

Lysstofrør er opsat på afdeling A II i stedet for glødelamper. Arbejdet er afsluttet den 17/2 1981. De samlede udgifter androg 7.283,48 kr.

Da der ikke kan afses penge til en tilsvarende ændring af belysningsforholdene på afdeling A I i 1981, er glaspendler fra A II genanvendt på A I, hvis kosmetiske og effektive belysningsniveau nu må betegnes som rimelig, også fordi afdelingen ikke har nogen form for fællesaktiviteter.

c. Møblering af fælleslokaler.

Direktoratets ovenfor nævnte skrivelse af 23/2 1981 vedrørende byggearbejde i D-fløjen indeholder også 20.000 kr. til udskiftning af inventar til opholdsstuer på C I og C II. Dette inventar er under indkøb i samråd med afdelingernes talsmænd. Hermed har en udskiftning af inventar i opholdsstuer fundet sted i samtlige belægningsafdelinger.

Det bemærkes særskilt, at nyt inventar vil blive anskaffet til D-fløjens opholdsstuer. «

Direktoratet har i skrivelse af 16. juni 1981 henholdt sig til statsfængslets skrivelse af 14. maj 1981.

Ad I - 2. Værksteder.

Statsfængslet har i skrivelse af 11. december 1980 til direktoratet anført:

»a. Svejsecentralen:

Man er uenig med ombudsmanden i opfattelsen af utilfredsstillende fysiske rammer for så vidt angår værkstedsfaciliteterne, der i øvrigt er forbedret ved gennemførelse af energibesparende foranstaltninger i oktober måned 1980. Herved isoleredes lofter bl. a. med opsætning af træbetonlofter og forsatsvinduer.

Der er ikke og har aldrig været etableret et egentlig pauserum for de indsatte, hvilket også gælder for andre værkstedsafsnit. I svejsecentralen valgte de indsatte i sin tid det nuværende pauserum. Det blev sat i stand, men var på ingen måde tilfredsstillende, ej heller med hensyn til inventaret. Fra 30/3 1980 beskæftiger svejsecentralen kun indsatte fra den særlige narkoafdeling for indsatte. Disse indsatte kan muligt betegnes som mere end normalt uordentlige, hvilket bl.a. kommer til udtryk gennem den nuværende orden og renlighed i lokalet.

Indretning af et andet mere hensigtsmæssigt og lovligt pauserum vil blive medtaget på bygningssyn 1981.

I øvrigt kan orden anskues under den synsvinkel, at det drejer sig om et produktionsværksted, hvor materialer o. a. nødvendigvis må ligge hensigtsmæssigt for produktionens afvikling og frit fremme. Disse hensyn kan opfattes som uordentlighed, hvad ikke er tilsigtet. Man har dog henstillet til personalet at systematisere arbejdsgang og materialeanbringelse på en mere hensigtsmæssig måde. Under 11/12 1980 har man anmodet arbejdstilsynet om at besigtige værkstedet, jfr. ombudsmandens henstilling. «

Direktoratet har i skrivelser af 18. februar og 30. marts 1981 oplyst, at arbejdstilsynet den 21. januar 1981 aflagde inspektionsbesøg i svejsecentralen, at tilsynet påbød etablering af et mekanisk svejserøgsudsugningsanlæg, og at direktoratet i skrivelse af 4. marts 1981 har meddelt statsfængslet, at de nødvendige midler til installation af et mekanisk anlæg for svejserøgsudsugning vil blive stillet til rådighed i finansåret 1981.

I skrivelse af 14. maj 1981 har jeg meddelt direktoratet, at jeg har taget det vedrørende svejserøgsudsugningen til efterretning.

Statsfængslet har i skrivelse af 14. maj 1981 til direktoratet anført:

ad 1-2. Svejsecentralen:

a. Udsugningsanlægget.

Anlæg for udsugning af svejseos er etableret i ugerne 13/14 1981. Arbejdstilsynet har under 23/4 1981 foretaget en besigtigelse og ikke fundet anledning til bemærkninger.

b. Pauserum.

Det omtalte pauserum for indsatte er nedlagt. Et andet midlertidigt lokale er taget i anvendelse, indtil nyt pauserum kan indrettes samtidig med andet istandsættelsesarbejde.

c. Bygningsvedligeholdelse.

Et vedligeholdelsesarbejde som påpeget af ombudsmanden er medtaget under B »Bygninger vedrørende beskæftigelsesafsnittet« på oversigt over bygningsvedligeholdelse 1981, jfr. skrivelse herfra af 9/2 1981 bilagt statsfængslets forslag til bygningsvedligeholdelse i finansåret 1981. «

Direktoratet har i skrivelse af 16. juni 1981 til mig henholdt sig til statsfængslets skrivelse af 14. maj 1981.

Ad I - 3. Fritidslokaler.

Statsfængslet har i skrivelse af 11. december 1980 til direktoratet anført:

»a. Fritidslokaler:

Man er enig i ombudsmandens betragtninger over anstaltens fritidslokaler, specielt de lokaliteter, der anvendes til hobbyformål. I tilslutning hertil skal man henlede opmærksomheden på anstaltens indstilling af 8/7 1976 med skitser til opførelse af en sportshal, jfr. pkt. 30 i anstaltens langsigtede planer pr. 1/1 1980.

b. Gymnastiksalens forrum:

Der hentydes herved formentlig til indgangen til trappen i gymnastiksalbygningen. Den udvendige dør er sparket i stykker af de indsatte. Døren vil blive udskiftet med en i brandsikrings sagen anskaffet branddør.

Vedligeholdelsestilstanden må betegnes som ringe. Forholdet vil blive ændret ved bygningssynet 1981. «

For så vidt angår mulighederne for en forbedring af fritidsfaciliteterne for de indsatte har direktoratet i skrivelse af 19. januar 1981 henvist til det, der er anført ovenfor under ad I.

Ad II - 1. Afdeling B 3 (for stofmisbrugere).

Direktoratet har i skrivelse af 3. april 1981 oplyst, at spørgsmålet om tilvejebringelse af behandlingsprogrammer for stofmisbrugere på afdelingen indgår i de samlede overvejelser om behandling af narkomaner på grundlag af indstillinger fra arbejdsgruppen vedrørende behandling af stofmisbrugere i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse m.v.

I skrivelse af 14. maj 1981 har jeg udbedt mig underretning om resultatet af disse overvejelser.

Ad II - 2. Modtagelsesproceduren.

Direktoratet har i skrivelse af 3. april 1981 henvist til en skrivelse af 4. december 1980, hvori statsfængslet har redegjort for den nugældende modtagelsesprocedure og oplyst, at hele spørgsmålet om modtagelsesafdelingen er taget op til overvejelse, idet statsfængslet er enig i, at der ikke er aktiviteter nok til, at de officielle modtagelsesaktiviteter kan begrunde et så langt ophold på modtagelsesafdelingen, som der nu er tale om.

I skrivelse af 14. maj 1981 har jeg udbedt mig underretning om resultatet af statsfængslets overvejelser vedrørende modtagelsesproceduren.

Ad II - 3. Sikringscelleophold.

Direktoratet har i skrivelse af 3. april 1981 henvist til en skrivelse af 8. december 1980, hvori statsfængslet har anført følgende:

»I anledning af direktoratets skrivelse af 11. november 1980 om ombudsmandens bemærkninger om anvendelse af 2 celler i isolationsafdelingen som sikringsceller, jfr. herved ombudsmandens skrivelse side 7 til 8, kan jeg umiddelbart bekræfte, at den brug anstalten har gjort af cellerne ikke har været lovlig. I den anledning vil jeg dog gerne anføre, at brugen af cellerne dels har været sjælden (ca. 1 gang om måneden), dels har været yderst kortvarig og endelig, at anbringelsen er sket for at forsøge at *undgå* en anbringelse i sikringscelle. Netop under hensyn til de situationer, hvor anvendelsen af cellerne har fundet sted, har det været hensigtsmæssigt, at der har været tale om meget lidt inventar i de to celler. Dette gælder selvfølgelig specielt i de situationer, hvor den indsatte alligevel efter et ophold i en af de to celler har måttet anbringes i sikringscelle.

Allerede fordi brugen af cellerne har været ulovlig, jfr. det ovenfor oplyste, har anstalten været nødt til at ændre regler og praksis om brugen. I den anledning har der været nedsat et udvalg. Der vedlægges referat af udvalgets indstilling, dateret den 4. december 1980. Det bemærkes, at jeg kan tiltræde udvalgets indstilling og skal derfor udtale, at anstalten snarest vil indrette de to omtalte celler, således at cellernes inventar m.v. er i overensstemmelse med direktoratets cirkulære af 21. september 1976 om »visse sikringsmæssige foranstaltninger over for indsatte.«

I det nævnte referat havde udvalget bl.a. anført:

»Ombudsmanden har i sin rapport udtalt, at ophold i de to omtalte celler er i strid med gældende regler. Såfremt vi fortsat vil anvende cellerne til ophold for indsatte, skal vi tage stilling til følgende anvendelsesmuligheder:

- a) som almindelige celler,
- b) til anbringelse som omtalt i afsnit C i cirkulæret af 21. september 1976 om »visse sikringsmæssige foranstaltninger overfor indsatte«.
- c) som sikringsceller.

Udvalget kunne ensstemmigt pege på løsning b. Dette kræver kun anbringelse af et fast bord og stol i hver af de omtalte celler. Herefter kan cellerne an-

vendes reglementeret til midlertidig anbringelse af indsatte, uden at det er nødvendigt at udfærdige sikringscellerapport.«

I skrivelse af 14. maj 1981 meddelte jeg direktoratet, at jeg gik ud fra, at direktoratet tog nærmere stilling til, om det var rigtigt, når udvalget i sin indstilling gik ud fra, at den påtænkte ændring af de to cellers status »kun (kræver) anbringelse af et fast bord og en stol i hver af de omtalte celler«; jeg henviste herved til direktoratets cirkulære af 21. september 1976 om visse sikringsmæssige foranstaltninger over for indsatte, sammenholdt med direktoratets cirkulære af 3. maj 1977 om udstyr af indsattes opholdsrum m.v., herunder navnlig dette cirkulæres § 1.

Ad II - 4. b. Undervisning af udlændinge.

Statsfængslets undervisningsleder har i skrivelse af 2. december 1980 redegjort for undervisningsforholdene i statsfængslet og konkluderet, at uddannelsesmulighederne for udenlandske indsatte i statsfængslet i Vridsløselille ikke var væsentligt ringere end de tilbud, der generelt blev givet udlændinge i Danmark.

Direktoratet for kriminalforsorgens undervisningskonsulent har i et notat af 5. februar 1981 tiltrådt undervisningslederens vurdering af undervisningsforholdene.

Direktoratet har i skrivelse af 3. april 1981 henvist til undervisningslederens redegørelse og undervisningskonsulentens notat.

I skrivelse af 14. maj 1981 meddelte jeg direktoratet, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Ad II - 4.c. Udvisning af udlændinge.

Direktoratet har i skrivelse af 3. april 1981 efter høring af de lukkede anstalter oplyst, at udvisningsspørgsmål normalt er afgjort 2-3 måneder efter domsafsigelsen, at direktoratet ikke fandt, at der var væsentlige problemer forbundet med afgørelser om, at udvisning ikke skulle ske, og at direktoratet herefter ikke fandt grundlag for at foretage videre vedrørende spørgsmålet.

I skrivelse af 14. maj 1981 meddelte jeg direktoratet, at jeg havde taget det anførte til efterretning.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 16. juni 1981 orienterede direktoratet for kriminalforsorgen ombudsmanden om, at der i forbindelse med udvidelsen af statsfængslets kapacitet var truffet beslutning om etablering af etageadskillelse mellem D-fløjens to øverste etager, som skulle genåbnes. Direktoratet henviste i den forbindelse til en udtalelse af 14. maj 1981, hvori statsfængslet bl.a. havde anført følgende:

»ad I-1. Bo-afdelingerne:

a. Vedligeholdelsestilstanden.

Anstaltens samlede rådighedsbevilling til bygningsvedligeholdelse for 1981 udgør ialt 210.000 kr. . . . Beløbet er prioriteret i overensstemmelse med direktoratets cirkulærskrivelse af 20. januar 1978 vedrørende vedligeholdelse af de til kriminalforsorgens anstalter hørende bygninger m.v. Herefter må der konstateres en uændret ringe aktivitet i vedligeholdelsesarbejdet for hovedområderne celler, gangafsnit og centralen. Organiseret istandsættelsesarbejde kan ikke iværksættes i belægningsbygninger m.v. i 1981 med udgangspunkt i rådighedsbevillingen og ved anvendelse af egen arbejdskraft, ej heller selv om bevillingsniveau hæves, da begge malerværkmestre er forudsat anvendt i årets sidste halvdel til malerarbejde i D-fløjen.

b. Belysningsforholdene.

Lysstofrør er opsat på afdeling A II i stedet for glødelamper. Arbejdet er afsluttet den 17. februar 1981. De samlede udgifter androg 7.283,48 kr.

Da der ikke kan afses penge til en tilsvarende ændring af belysningsforholdene på afdeling A I i 1981, er glaspender fra A II genanvendt på A I, hvis kosmetiske og effektive belysningsniveau nu må betegnes som rimelig, også fordi afdelingen ikke har nogen form for fællesaktiviteter.

ad 1-2. svejsecentralen:

b. Pauserum.

Det omtalte pauserum for indsatte er nedlagt. Et andet midlertidigt lokale er taget i anvendelse, indtil nyt pauserum kan indrettes samtidig med andet istandsættelsesarbejde.

c. Bygningsvedligeholdelse.

Et vedligeholdelsesarbejde som påpeget af ombudsmanden er medtaget under B »Bygninger vedrørende beskæftigelsesafsnittet« på oversigt over bygningsvedligeholdelse 1981, jfr. skrivelse herfra af 9. februar 1981 bilagt statsfængslets forslag til bygningsvedligeholdelse i finansåret 1981.«

Vedrørende II-3. *Sikringscelleophold* henholdt direktoratet for kriminalforsorgen i skrivelse af 21. oktober 1981 til mig sig til en udtalelse af 8. oktober 1981 fra statsfængslet, der bl.a. havde anført følgende:

»Hvad angår indretning af cellerne 29 og 30 kan oplyses, at disse nu er indrettede, med en seng samt et fast bord og en fast stol. Dette var efter anstaltens mening, hvad ombudsmanden krævede som minimumsbetingelser for at kunne akceptere indretningen af disse celler.

Hvad angår brugen af cellerne kan det oplyses, at cellerne ikke benyttes til almindeligt belæg eller ophold, men som en slags »afkølingsceller« eller venteceller. Dette skal forstås således, at når en indsat på isolationsafdelingen, hvor cellerne er beliggende, truer med at smadre sin opholdscelle, har personalet på afdelingen mulighed for at anbringe den indsatte i celle 29 eller 30 i en time eller to, hvor den indsatte så har mulighed for enten at falde til ro og få styr på sine problemer, eller såfremt han fortsat skønnes at være til fare for sig selv eller sine omgivelser, vil han blive anbragt i sikringscelle.

Cellerne benyttes endvidere i tilfælde, hvor en indsat skal flyttes fra isolationsafdelingen og til sikringscelle, og der opholder sig mange indsatte på vejen til sygeafdelingen, hvor sikringscellerne er beliggende. I sådanne tilfælde vil man midlertidigt anbringe den urolige indsatte i een af disse to celler, således at han efter kort tids ophold kan passere uhindret igennem fængslet til sygeafdelingen.

Det skal bemærkes, at cellerne højest har været brugt 1 gang om måneden i gennemsnit, samt at cellerne inden for de sidste måneder ikke har været benyttede.

Det er min opfattelse, at indretningen af disse to celler har haft en afgørende betydning, især i tilfælde, hvor indsatte har truet med at ødelægge sin opholdscelle, hvor han således har kunnet komme hen i een af disse to celler for en kort tid, og her er faldet til ro. Dette har betydet, at en indsat har kunne undgå en sikringscelleanbringelse, samt at han eventuelt har ødelagt sine egne og anstaltens effekter i hans opholdscelle.«

I skrivelse af 18. maj 1982 meddelte jeg direktoratet for kriminalforsorgen, at jeg havde taget det oplyste til efterretning.

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 13. januar 1983 gav direktoratet for kriminalforsorgen mig i tilslutning til tidligere brevveksling i forbindelse med ombudsmandens inspektion af statsfængslet i Vridsløselille nedenstående oplysninger om spørgsmålene II.1. Afdeling B 3 (stofmisbrugere) og II.2. Modtagelsesproceduren:

Ad II. 1. Afdeling B 3 (stofmisbrugere).

»Afdeling B 3 anvendes fortsat som en særafdeling for hårdt belastede narkomaner.

I forbindelse med gennemførelse af akt 447/1981 vedrørende narkotikabekæmpelse i fængslerne blev anstalten i foråret 1982 bevilget yderligere personaleressourcer i form af 8 nye stillinger navnlig indenfor de civile grupper (bl.a. en fængselslærer, en forsorgsassistent og 2 socialpædagoger/fritidslærere). Stillingerne er forudsat placeret på afdeling B 3 eller i øvrigt anvendt ved behandling af hårdt belastede narkomaner, således at de indsatte, som er anbragt på særafdeling for stofmisbrugere, så vidt muligt kan ligestilles med de øvrige indsatte med hensyn til uddannelse, arbejde, fritidsaktiviteter m.v. En del af stillingerne er endnu ikke besat, da den lønmæssige klassificering ikke er afklaret. I overensstemmelse med arbejdsgruppen vedrørende behandling af stofmisbrugere i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse m.v. er man for tiden i færd med at udforme de nærmere principper for behandling af stofmisbrugere i anstalten. Udformningen sker i nært samarbejde med direktoratet og med arbejdsgruppen. På et møde den 9. december 1982 mellem direktoratet, anstalten og arbejdsgruppen drøftedes retningslinierne for behandlingen. På grundlag af disse drøftelser samt af de principper, der er foreslået i de tre delindstillinger fra arbejdsgruppen, vil anstalten i løbet af ca. 2 måneder udarbejde et oplæg til lokale behandlingsprincipper vedrørende narkomaner såvel på afdeling B 3 som på de øvrige afdelinger i anstalten. Når anstaltens oplæg foreligger, vil der eventuelt blive afholdt et nyt møde, forinden direktoratet i samarbejde med arbejdsgruppen tager endelig stilling til de foreslåede behandlingsprincipper.

Direktoratet vil til sin tid gøre Dem bekendt med de principper, som fastsættes for behandling af stofmisbrugere i anstalten.«

Ad II. 2. Modtagelsesproceduren.

»Inspektøren for statsfængslet i Vridsløselille har i skrivelse af 11. august 1982 oplyst følgende.

»For så vidt angår den formelle modtagelsesprocedure kan jeg i det hele taget henvise til anstaltens skrivelse af 4. december 1980 til direktoratet, skrivelserne vedlægges i fotokopi.

Netop for så vidt angår isolationen under opholdet (de indsatte er isoleret i arbejdstiden, men nu ikke i fritiden), har anstalten taget ombudsmandens bemærkning til efterretning, således at man nu gør alt, hvad man kan for at få de indsatte i arbejde så hurtigt som muligt, efter at de er anbragt i fængslet. Under hensyn til kriminalforsorgens økonomiske situation er anstalten blevet anmodet om at nedlægge en afdeling. Dette har ført til, at man indtil videre har nedlagt modtagelsesafdelingen. Modtagelsen af de nye indsatte sker derfor for tiden på de enkelte afdelinger. Anbringelsen sker efter drøftelsen mellem de enkelte afdelingsledere på grundlag af akter, tidligere kendskab m.v. Indholdet af modtagelsen er i øvrigt ikke væsentligt ændret i forhold til beskrivelsen af 4. december 1980. Efter oplysningerne fra afdelingerne lykkes det normalt at få de indsatte i arbejde efter ganske få dages ophold på afdelingen, - normalt under 1 uge.

Erfaringerne fra den nuværende modtagelsesprocedure vil selvfølgelig indgå, når modtagelsesafdelingen igen åbner, hvilket forventes at ske kort efter årsskiftet 1982/83.«

Det er for direktoratet oplyst, at modtagelsesafdelingen forventes åbnet omkring den 15. februar 1983.

Der vedlægges et eksemplar af anstaltens udkast til regler for afdelingen.«

Jeg meddelte direktoratet for kriminalforsorgen, at jeg havde noteret mig, at direktoratet senere ville gøre mig bekendt med de principper, som blev fastsat for behandlingen af stofmisbrugere i statsfængslet. Jeg bad samtidig direktoratet underrette mig om, hvorledes modtagelsesproceduren havde virket, når modtagelsesafdelingen havde været i funktion (på ny) i omkring et halvt år.

Supplerende oplysninger om sagen

Ved skrivelse af 25. oktober 1983 orienterede direktoratet for kriminalforsorgen mig dels om de endelige regler, der var fastsat vedrørende modtagelsesproceduren i statsfængslet i Vridsløselille, dels om hvorledes modtagelsesproceduren havde virket i tiden efter den 1. marts 1983, da den nye modtagelsesafdeling åbnede.

Ved skrivelse af 10. december 1984 meddelte direktoratet mig, at direktoratet i det hele havde godkendt statsfængslets forslag vedrørende spørgsmålet om fastsættelsen af principper for behandling af stofmisbrugere.

Jeg fandt herefter ikke grundlag for at foretage videre i sagen.